

izhaja vsaki
datiran z dnevom
naslednje nedelje.

očnina velja za Av-
o: za celo leto
krona, za Ogrsko
50 vin, za celo
za Nemčijo stane
celo leto 6 kron, za
eriko pa 8 kron;
drugo inozemstvo se
ni naročnino z ozi-
na visokost poš-
Naročnino je pla-
naprej. Posamezne
se prodajajo po 8 v.

ništvo in uprav-
vo se nahajata v
gladališko po-
slopie št. 3.

Stajerc

Dopisi dobrodošli in se
sprejemajo zastoj, ali
rokopise se ne vrača.
Uredniški zaključek je
vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo
ni odgovorno. Cena
oznanil (inserterov) je
za celo stran K 80—
za 1/2 strani K 40—
za 1/4 strani K 20—
za 1/8 strani K 10—
za 1/16 strani K 5—
za 1/32 strani K 250
za 1/64 strani K 1.—
Pri večkratnem oznanilu
se cena primerno zniža.

Štev. 49.

V Ptuj v nedeljo dne 5. decembra 1915.

XVI. letnik.

Svetovna vojska

Glavni boji s Srbijo zmagovito končani. — Več kot 120.000 Srbov
jetih. — Novembra so naše čete vjele nad 67.000 Srbov in zaple-
le 179 kanonov. — V istem času so naši vojaki vjeli 12.000 Rusov.
Velikanski navalni Italijanov povsod pod najkrvavejšimi izgubami za
ovražnika odbiti. — Grčija in Rumunska doslej neodločeni. — Nemški
cesar obiskal našega cesarja.

Naš cesar.

Te dni so po vsej avstro-ogrski državi pra-
ovali vsi narodi v velikanskem navdušenju
netno povrnitev dneva, na katerem je naš
bljeni cesar zasedel prestol habsburške mo-
narije. Bil je to praznik države, praznik nje-
nih narodov, tako različnih in vendar tako
enih v ljubezni do belolasega starčka, ki drži
gočno žezlo naše premile domovine že nad
let v roki.

Seveda, praznoval se je letos ta praznik
vsem drugače, kakor druga leta. Praznoval
je sredi največje vojne, kar jih pozna sve-
na zgodovina. Cvet narodov, mladeniči in
žnje niso doma; oni stoje z orožjem v trdni
ti na mejah države ali pa globoko v srcu
vražnih nam dežela. Ravnokar so dokončali
junaki glavno krvavo delo na Srbskem; z
trino svojega meča kaznovali so kraljemoril-
ega soseda. Globoko v ozemlju Rusije, premagane
sije, stojijo in nikdo jih ne more premakniti
njih železnih postojank. Ob Soči, ob koroški

in tirolski meji pa so se oživele skale in div-
jajo proti izdajalskemu sovragu, ki nam je skozi
več kot tri desetletja hlinil prijateljstvo, da bi
nas v slučaju največje nevarnosti od zadaj na-
padel, zahrbtno zabodel... Take so okoliščine,
v katerih se praznuje letošnji 2. december. Z
resnim obrazom, z jekleno voljo zmagovalca, ki
čuti na svoji strani večno pravico in jasno re-
snico, — tako se zbirajo avstro-ogrski narodi
okoli svetlega prestola Franca Jožefa I. . . .

Kdo bi te narode in to državo, ki so jo
smatrali otročji sovražniki že za strohnelo, pos-
nel v idealni, nepremagljivi, neumljivi ljubezni
svojega vladarja? Kdo bi znal s tako jasnim
čelom in tako požrtvovalnim navdušenjem hvali-
liti očeta, vladarja, voditelja, kar nam je Franc
Jožef vse in vsem? Tako je, kakor da bi vstal
iz strelskih jarkov, iz tisočerihih grobov vojnih
žrtev, iz potokov krvi in plamen uničenja stari
avstrijski duh ponosa in jeklene volje. Zdrava
je, zdrava ta država, nedotaknjena od strupa,
mogočna v svoji slogi.

In ta krasna monarhija se klanja v teh

daeh pred teboj, Franc Jožef, cesar in kralj,
voditelj in oče naš . . .

* * *

Srbija — premagana.

K.-B. Berlin, 28. novembra (W.-B.). Iz
velikega glavnega stana se poroča:

Z begom ostankov srbske ar-
made v albansko gorovje so **velike operacije
proti njej končane.** Njih prvi namen, otvo-
ritev proste zveze z Bolgarijo in
Turčijo, je **dosežen.**

Gibanja pod vrhovnim poveljstvom general-
feldmaršala pl. Mackensen stoječih armad-
nih delov bila so pričeta od avstro-ogrške ar-
made generala pl. Köveß, ki je bila ojačena
z nemškimi četami, nasproti Drini in Savi
ter od armade generala pl. Gallwitz proti
Donavi pri Semendriji in Ram-Ba-
ziasu dne 6. oktobra, od bolgarske armade
generala pl. Bojadjeva proti črti Njegotin-
Pirod dne 14. oktobra. Ta dan pričele so tudi

Schicht-Perilo — Bojno-perilo

Cenejši in najboljši način pranja:

Zamoči perilo nekoliko ura ali preko noči s pralnim praškom »Ženska hvala«. Peri
tedaj daljše kakor obično. Samo malo mila — najboljše Schichtovo milo znamke
«Jelen» — še je potrebno, da se najlepše perilo dobije.

Prišchedjuje posel, čas, denar in milo.

Ominol je najboljše sredstvo za čiščenje rok, v kuhinji in v hiši.

Dobiva se povsodi!

Dobiva se povsodi!

operacije druge bolgarske armade pod generalom Todorowom proti Skoplju-Velesu.

Od tedaj zavezniške čete niso samo veliko podjetje prehoda Donave v oči gled sovražnika, katerega je poleg tega ctežil prerano nastopivši Kosovki vihar, izvršile hitro in gladko, niso samo hitro premagale sovražne obmejne utrdbe Belgrada, pri katerega zavzetju se je poleg brandenburskega rezervnega kôra tudi avstro-ogrski 8. armadni kôr posebno odlikoval, ter so padli Zaječar, Knjaževac in Piroto v roke hrabrih naših bolgarskih zaveznikov, — marveč so tudi po pokrajini podpirani ljuti odpor vojne navajenega in se pridno borečega nasprotnika popolnoma zlomile.

Ne pota brez temelja, ne globoko zasneženo gorovje brez potov, ne pomanjkanje pošiljatev ter prenočišče niso zamglji napredovanje čet vstaviti. **Več kot 100.000 mož, torej polovica vse srbske armade, je vjetih, brez da bi se cenilo njih izgube v boju in vsled zapuščenja zastav; zaplenilo se je topove, med njimi težke, in nepregledno vojnega materiala vseh vrst.**

Nemške izgube so prav zmerne, čeprav jih je obžalovati. Pod boleznimi čete sploh niso imele trpeti.

Vrhovno armadno vodstvo.

„Finis Serbiae.“

K.-B. Christiana, 30. nov. „Morgenblatt“ piše v „Finis Serbiae“ naslovljenem članku: Na vsak način je prvi del velike vojne na Balkanu dokončan. Armada od 250.000 mož, pač najhrabrejših in za vojno najboljših na svetu, oblegovati in do nezmožnosti premagati, to pa še v lastni deželi, ki je tako primerna za trdovratno in krepko obrambo, kakor Srbija: vse v teku 6 do 7 tednov izvršiti, je tako veličastno delo, da obledi pred njim celo hrabri boj Srbov za njih deželo.

Visoko avstrijsko odlikovanje vojskovodjem na Srbskem.

K.-B. Dunaj, 30. novembra. Cesar je podal sledeče lastnoročno pismo:

Ljubi generalfeldmaršal pl. Mackensen! Hvala Vašemu vzornemu vodstvu, izbornemu sodelovanju Vam podloženih poveljnikov in odličnemu delu zavezniških čet bili so sovražniki občutno premagani ter je bil na balkanskem bojišču velerazveseljivi uspeh dosežen.

Spretnost vodstva in vztrajnost čet, ki je dosegla dosedanj uspeh, bodejo izvršili tudi še ostalo nalogo.

Hvaležnega srca Vam podelim, ljubi generalfeldmaršal, briljante k vojaškemu zaslužnemu križcu 1. razreda z vojno dekoracijo in voditeljem Vam podrejenih armad generalu artiljerije pl. Gallwitz ter generalu infanterije pl. Kôveš vojaški zaslužni križec 1. razreda z vojno dekoracijo.

Posredujte vsem hrabrim, ki so pod Vašim slavo polnim vodstvom toliko odličnega izvršili, Mojo zahvalo in pozdrav. Dunaj, 28. novembra 1915.

Franc Jožef.

Avstrijsko uradno poročilo od sobote.

K.-B. Dunaj, 27. novembra. Uradno se danes razglašča:

Italijansko bojišče. Artiljerijsko in napadalno delovanje Italijanov raztegnilo se je včeraj na vso primorsko fronto. Sunki proti našim postojankam na Mrzlem vrhu in južno te gore bili so deloma v ročnem boju, deloma pred zaprekami pod težkimi izgubami za sovražnika zavrnjeni. Pred toliminskim mostičjem je naša artiljerija vsak napadalni poskus preprečila. Tudi pri Plavi so Italijani zaman napadali. Najljutejši so bili boji ob goriškem mostičju. Pri Oslaviji

so zavrnili krvavo oddelki dalmatinskega infreg. št. 22 šest sovražnih napadov. Isto usodo so imeli močni napadi proti Pevmi in visocinam Podgore. Mesto Gorica stoji pod trajnim ognjem iz težkih kalibrov. Eten naših letalcev spravi je v zračnem boju sovražni dvokrov k padcu proti San Lorenzo di Mossa, kjer je bilo italijansko letalo po naši artiljeriji sestreljeno. V oddelku doberdobske planote končal je boj na severni plati Monta San Michele s polnim obdržavanjem naše bojne fronte. Na južni plati gore vstavilo se je sovražno napadalno gibanje že v našem topovskem ognju. Ob tirolski fronti se je preprečilo posamezne napadalne poskuse v Dolomitah.

Južno-vzhodno bojišče. Na Suhi Planini, zapadno od Mitrovice, vrgle so naše čete Srbe nazaj proti črnogorski meji. Število vjetih se z vsako uro poviša. V Mitrovici se je od časa zavzetja mesta vjelo 11.000 srbskih vojakov in 3500 vojaštvu podvrženih civilistov. Pri Prištini se je zopet 800 mož vjelo. Tudi daleč za armadnimi frontami se je mnogo razpršenih Srbov vjelo.

Namestnik generalštabnega šefa: pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od sobote.

K.-B. Berlin, 27. novembra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poročča:

Balkansko bojišče. Avstro-ogrski čete so pokrajino južno-zapadno od Mitrovice do oddelka Kline in sovražnika očistile. Število pri in v Mitrovici vjetih Srbov se zviša za 1700. Zapadno od Prištine so visočine na levem bregu Sitnice in nemških čet zasedene. Nadaljnih 800 Srbov je padlo v naše roke. Južno Drenice so bolgarske čete splošno črtó Goles-Stimlja-Gerzerko-Ljubotin prekorale.

Vrhovno armadno vodstvo.

Avstrijsko uradno poročilo od nedelje.

K.-B. Dunaj, 28. novembra. Uradno se razglašča:

Italijansko bojišče. Italijani so nadaljevali svoje napadalno delovanje ob primorski fronti. Njih prekoslejš brezuspešni napori včerajšnjega dneva stali so jih posebno velike žrtve. Največji boj bil je na goriškem mostičju, kjer je hotel nasprotnik z vedno zopet novimi močnimi silami zlasti pri Oslaviji ob cesti prodreti. Kratki čas bila je visočina severno tega kraja v sovražni roki; po ljutem ognju naše artiljerije vzele so naše čete vse prvotne jarke z naskokom nazaj. Tudi na južnem delu Podgorske visočine vsilili so Italijani, bili so pa zopet v unvrženi in z učinkujočim ognjem zasledovani. Pokrajina pred mostičjem pokrita je s sovražnimi mrličji; le pri Oslaviji jih leži čez 1000. Ob robu doberdobske

planote omejili so se Italijani na sunek južno-zapadno od San Martina, ki je bil zavrnjen. Istotako brezplodni bili so tudi vsi napadi v severnem Sočinem oddelku, tako pri Zagori, Plavi, proti raznim točkam toliminskega mostičja, Mrzlem vrhu, kjer leži pred našo fronto 400 mrtvih. — in proti postojanki na Vršiču. **Položaj je torej nespremenjen, postojanka ob Soči trdno v roki naših čet.** Ob tirolski meji bil je en napad na naše postojanke ob zapadni strani Monta Piano in pri obmejnem mostu Schludersbacha krvavo zavrnjen.

Južno-vzhodno bojišče. Ob severni meji Črnagore so včeraj sovražnika čez sedlo Metalka nazaj vrgle. Tudi obmejne pokrajine od Celenice bile so očiščene. Neka od Mitrovice prodirajoča avstro-ogrski kolona pridobila je ob v lpek vodeči cesti črnogorsko mejo. Vjelo se je tukaj zopet 1300 Srbov.

Bolgari so zavzeli Goles-Brdo južno-zapadno od Prištine ter visočine vzhodno od Ferizovice.

Namestnik generalštabnega šefa: pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od nedelje.

K.-B. Berlin, 28. novembra. (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poročča:

Armada Hindenburga. Neko sovražno letalo bilo je pri Bankhofa (južno zapadno od Jakobstadta) s streljanjem iz strojnih pušk doli sestreljeno; padlo je na tla med obema postojankoma; ponoči so je naše patrolje spravile.

Armada princa Leopolda bavarskega. Severno-vzhodno od Barawoviči bil je en ruski sunek zavrnjen.

Balkansko bojišče. Zasledovanje se nadaljuje. Južno-zapadno od Mitrovice se je zasedlo Rudnik. V roke zavezniških čet padlo je čez 2700 vjetih; zaplenilo se je veliko število vojnega materiala.

Vrhovno armadno vodstvo.

Avstrijsko uradno poročilo od ponedeljka.

K.-B. Dunaj, 29. novembra. Uradno se danes razglašča:

Italijansko bojišče. Bitka ob Soči traja naprej. Včerajšnji hudi boji končali so za naše čete s polnim obdržanjem vseh njihovih postojank. Proti goriškemu mostičju vodili so Italijani zopet nove regimente. Vkljub njih brezkoristnim izgubam sledil je naskok naskoku. Samo pri Oslaviji in na Podgori posredilo se je sovražniku, vsiliti v naše postojanke. Bil je pa zopet v unvržen. Na drugih krajih izjalovili so se vsi sunki že v našem ognju. Prostor na obeh straneh Monta San Michele bil je istotako od jako znatih italijanskih sil napaden. Pri

Gorica.

Prinašamo sliko lepega mesta ob Soči, ki je postalo žrtev italijanskemu barbarstvu. Brez vojaške potrebe, pa tudi brez vsacega ozira na mednarodno pravo in kulturno nravnost so Italijani to lepo mesto s težkimi bombami in artiljerijskimi kroglicami porušili. Značilni čin za „popolo romano“, ki je hotel „odrešiti“ ubogo prebivalstvo onkraj savojskih mej. V Kostonjevici pri Gorici Italijani

Ansicht von Görz.

niso pustili v miru niti grob zadnjega francoskega kralja iz hiše Bourbon. Polentarsko divjaštvo pa je seveda le dokaz njih nezmožnosti,

doseči poštenim potom zmage. Gorjè Italijski zločinski izdajalki!

San Martinu so bili inf. regiment št. 39 in egerlandski črnovojniški inf. regiment št. 6 na bojih odlično udeleženi. V severnem Soči nem obdelki bili so ljuti napadi na naše pogorske postojanke severno Tolmina zavrnjeni.

Južno-vzhodno bojišče. Naša ofenziva proti severni in severno-vzhodni Črnigori je v napredovanju. C. in k. čete so v prodiranju čez Metalka-sedlo in južno od Priboja. Bolgari zasledujejo v smeri proti Prizrendu.

Namestnik generalštabnega šefa:
pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od pondeljka.

K.-B. Berlin, 29. novembra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Balkansko bojišče. Zasledovanje je v nadaljnem napredovanju. Vjeli smo čez 1500 Srbov. K včerajšnjem poročilu o dosežanju uspehu srbske vojne je še dodati, da znaša skupno število Srbom doslej odvzetih topov 502, med njimi mnogo težkih.

Vrhovno armadno vodstvo.

Avstrijsko uradno poročilo od torka.

K.-B. Dunaj, 30. novembra. Uradno se danes razglša:

Italijansko bojišče. Kaže se vedno bolj, da hočejo Italijani v teh dneh, naj stane kar hoče, ob Soči, ako mogoče pri Gorici uspeh doseči. Včeraj so se obračali njih napadi proti vsej fronti med Tolminom in morjem, pa posebno ljutostjo pa proti našima mostičema in severnemu delu doberdobske planote. Sunki proti naši gorski postojanki severno Tolmina so se kmalu izjalovili. Tolminsko mostičje nahajalo se je popoldne pod bobenskim ognjem. Potem so sledili trije močni napadi proti severnemu, več slabejših proti južnemu oddelku. Vsi so bili pod velikimi izgubami za sovražnika odbiti. Istotako brezuspešni so bili večji napadalni poskusi pri Plavi. Pred goriškim mostičjem so zbrane jako močne italijanske sile vseh front. K napadu prišel je sovražnik včeraj le pri Oslaviji. Bil je zavrnjen; le ozki kos fronte se je nekaj nazaj vzelo. Gorica dobila je ponoči zopet okoli 100 težkih bomb v notranje mesto. Voddelka doberdobske planote so pričeli po 4 urni artiljerijski pripravi napadi posebne silnosti in ljutosti proti Monte San Michele in prostoru od San Martina. Na Montu San Michele je budimpeštovski honved-regiment št. 1 osem velikih naskokov krvavo zavrnil. San Martino bil je trikrat z velikimi množicami napaden; tukaj obdržal je grobwardeinski honved-regiment št. 4 v ljutem ročnem boju svoje postojanke. Tudi južno-zapadno kraja bil je neki sovražni napad zavrnjen.

Južno-vzhodno bojišče. Južno-zapadno od Priboja vrgli smo Črnogorce nazaj proti Plevlju. Ob črnogorski meji južno-zapadno od Mitrovice napadle so avstro-ogrske čete neko srbsko zadnjo skupino in so vjele 210 Srbov. Bolgari se bližajo dolini Prizrenda.

Namestnik generalštabnega šefa:
pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od torka.

K.-B. Berlin, 30. novembra. (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Vzhodno bojišče. Položaj je nespremenjen. Neko nemško letalno brodogve napadlo je železniške naprave od Ljachoviči.

Balkansko bojišče. Pri Rudniku (južno-vzhodno od Mitrovice) bile so sovražne sile od delov armade generala Kōveß nazaj vržene. Takaj in zapadno Sitnice so čete armade generala pl. Gallwitz skupno okoli 1000 Srbov vjele.

Bolgarske čete so dne 28. novembra zavzele Prizrend. Vjele so čez 3000 Srbov in zaplenile 8 topov.

Vrhovno armadno vodstvo.

Novembra meseca čez 12 000 Rusov in 40.800 Srbov vjetih.

(Avstrijsko uradno poročilo od srede).

K.-B. Dunaj, 1. decembra. — Uradno se danes razglša:

Rusko bojišče. Nobenih posebnih dogodkov. Pri pod avstro-ogrskim vrhovnim poveljstvom stoječih zavvezniških bojnih silah severno-zapadne fronte se je meseca novembra vjelo 78 ruskih oficirjev in 12 000 mož ter zaplenilo 32 strojnih pušk.

Italijansko bojišče. Včerajšnji dan potekel je ob Sočini fronti v splošnem mirnejše. Le tolminsko mostičje bilo je opetovano ljuto napadeno. Sunki sovražnika so se izjalovili v našem ognju. Danes ponoči zapričel je močni artiljerijski ogenj proti severni plati Monta San Michele. Obenem so napadli Italijani višek te gore. Bili so uazaj odbiti. Tudi sovražni napadalni poskusi v prostoru od San Martina bili so zavrnjeni.

Južno-vzhodno bojišče. Naše čete silijo obsegajoče proti Plevlju. Ena kolona napada visočino Gradina južno-vzhodno Metalka-sedla, druga pa je vzela v naskoku v popoldanskih urah ter po nastopu teme od Črnogorcev ljuto branjeni rob visoke planote 10 kilometrov severno od Plevlja. Dne 29. novembra opoldne bil je Prizrend od Bolgarov zavzet. — Armada generala pl. Kōveß je v novembru vjela 40 800 srbskih vojakov in 26.600 vojaštvu podvrženih Srbov ter zaplenila 179 topov in 12 strojnih pušk.

Namestnik generalštabnega šefa:
pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od srede.

K.-B. Berlin, 1. decembra. (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Vzhodno bojišče. Nobenih posebnih dogodkov.

Balkansko bojišče. Na posameznih točkah vršijo se uspešni boji s zadnjimi strazami sovražnika. Pri Prizrendu so vjeli Bolgari 15.000 Srbov ter zaplenili mnogo pogorskih kanonov in drugega vojnega materijala.

Vrhovno armadno vodstvo.

Velika bolgarska zmaga pri Prizrendu.

K.-B. Sofija, 30. novembra. (Uradno poročilo). Danes proti opoldnevu so naše čete po

boju, ki je kratko trajal ali ima odločilni pomen, mesto Prizrend zasedle. **Vjele so 16.000 do 17.000 Srbov**, zaplenile 50 poljskih kanonov in havbic, 20.000 pušk in množino drugega vojnega materijala. Vjeti in domačini pripovedujejo, da zapuščajo oficirji zveze in si hočejo v divjem begu pomagati. En del oficirjev se baje skriva v civilnih oblekah v sosednih vaseh. Vsled tega se tudi srbski vojaki v veliki množici udajajo. Število vjetih raste nepretrgano. — Dne 28. novembra popoldne sta odjahala kralj Peter in ruski poslanik Trubeckoj z neznanim ciljem kam. Cesta med Suharjeka (18 kilometrov severno od Prizrenda) in Prizrendom je dobesedno obsejana s trupli tovrstne živine, proč vrženimi predmeti, kosi vozov in topov, vojnim materijalom itd. V Prizrendu so Srbi 148 avtomobilov, ki so se rabili za prevoz glavnega stana in vlade, sežgali.

Kakor je soditi z veliko verjetnostjo, **bode bitka pri Prizrendu, kjer smo vjeli zadnje ostanke srbske armade, konec vojne proti Srbom pomenila.**

Italijansko hrepenenje po miru.

Zednja „Grazer Montagszeitung“ piše: „V diplomatskih krogih se čuje, — kakor zagotavljajo dunajski listi — da je stavila Italija poneki nepristranski sili na Dunaju mirovne predloge. Prav nemogoča ni ta vest z ozirom na ponesečene bitke ob Soči. Sicer se je baje Italija istotako zavezala, da ne sklene nobenega posebnega miru; ali vsakdo ve, kaj drži Italija na pogodbe. Tudi to poročilo ni bilo uradno potrjeno. V dobro podučeni zasebni krogih se hoče vedeti, da je Italija že dvakrat izjavila želje po miru. Enkrat na podlagi naših ponudb pred vojno, drugič pa na podlagi sedanjega stališča na bojnem polju. Resnica je, da je pred večimi tedni izjavila c. k. brzojavna in korespondenčna pisarna, da Avstrija ne bode nikdar niti cola zemlje Italiji odstopila. Ta izjava presenetila je po celem svetu, čeprav se jo takrat ni razumelo. Zdaj je pač razumljiva, ako se jo spravi v zvezo z okoli tekočim govoricam“. — (Ta vest, kakor rečeno, ni uradno potrjena, čeprav je jako verojetna. Italija danes vidi, da je napravila velikansko napako, ko ni sprejela naših itak mnogo previsokih ponudb. Istotako pa vidi, da čez naše meje ne pride, pa čeprav porablja in žrtvuje cvet svojega ljudstva. Ali vse to spoznanje je za Italijane prepozno došlo. Kar smo jim pred vojno zastoj hoteli dati, tega ne dobijo zdaj ne s silo in ne s sladkanjem. Z izdajalskim Judežem ne pozna poštenjak nobenega sporazuma. Torej naj si Italijani privadijo Dantejevo besedo, ki bi jo bilo nad durmi Italije zapisati: „Lasciate ogni speranza, voi ch' entrate!“

Armadni vrhovni poveljnik nadvojvoda Friderik na Tirolskem.

K.-B. Dunaj, 28. novembra. Iz vojnoporočevalskega stana:

Hitro po posetu okupiranega ozemlja v Volhiniji je šel armadni vrhovni poveljnik feldmaršal nadvojvoda Friderik na Tirolsko na inspekcijsko potovanje. Dne 20. t. m. je dospel gospod nadvojvoda v bivališče deželnoobrambene poveljstva, kjer ga je sprejel general kavalerije Dankl in njegov izkušeni štab, nato je šel med veselimi vzkliki množice skozi bogato

zamore svojim rastočim otrokom vsak dan za malo denarja in z malim trudom predložiti redilni, dobro-okusni 458

Usaka mati Oetker-Pudding

iz dra. Oetker pudding-praška za 20 vinarjev.

Veselite se videti, kako uživajo otroci vsake starosti tak Oetker-pudding do zadnjega ostanka. Za otroke ni boljšeega redilnega sredstva.

okrašene ceste na deželnebrambno poveljstvo, kjer si je dal poročati podrobno o zadnjih dogodkih na fronti. Po obedu se je peljal nadvojvoda k hrabrim braniteljem Stiflerskega sedla, ki se tako uspešno upirajo potuhnjenemu sovražniku na višinah nad 3000 metrov. Drugi dan se je mogel armadni vrhovni poveljnik po maši, katero je celebriral vojaški škof, prepričati se o izvrstnosti obrambnih naprav v tonalskem ozemlju in izreči hrabrim braniteljem tega odseka svojo najvišjo pohvalo. Nič manj niso bili razveseljeni vtiski, ki jih je dobila Njegova c. in k. Visokost v okolici Rive, kjer sovražnik kljub svoji premoči istotako ne more doseči uspehov. Po posebno svečanem sprejemu v Trientu, mogočni utrdbi jugozapadne fronte, je šel nadvojvoda na neko višino, ki mu nudi izboren pregled planot Lavaronske, Folgarije in doline Brenta. Tudi tukaj je bila prilika, prepričati se o trdnosti pozicije naših tirolskih obrambnih braniteljev. Drugi dan je posetil dolino Fassio in Flejmsko dolino. S sedla Pordoj je mogel nadvojvoda opazovati brezuspšne napore sovražnika za tolikokrat imenovani Col di Lana, za katerega se bijejo vroči boji, pa je trdno v naših rokah, in mogel dobiti zagotovilo, da tudi v tem, tako vrlo branjenuem ozemlju izredne pokrajinske lepote je brezuspešen naval sovražnega valovja. Drugi dan je inšpiciral nadvojvoda naše pozicije v Sekstenskih Dolomitih in je čestital pogumnim braniteljem tega bajnega sveta na njihovemu uspehu. Poln najboljših vtiskov je odšel nadvojvoda v bivališče poveljstva južnozapadne fronte kjer mu je poročal njegov brat generaloberst nadvojvoda Ergen podrobno o situaciji na ostalih delih zveste straže ob italijanskih mejah. Ko se je tam pomudil malo časa, je odpotoval nadvojvoda na Dunaj, kjer je poročal Najvišjemu vojnemu gospodarju o svojih na Tirolskem dobljenih vzvišenih vtiskih, nakar je odpotoval še isti večer nazaj v bivališče armadnega vrhovnega poveljstva.

okinčani in povsod je prebivalstvo, ko se je čulo vest, zastave v barvah zavezniških držav razobesilo. Prostor pred kolodvorom in k Schönbrunnu vođeče ceste so bile vkljub mrzlemu a lepemu vremenu od velike množice ljudstva napolnjene. Kmalu po 10. uri so se privozile oficijelne osebnosti. Proti 1/4 na 11. pripehljali sta se nadvojvodi Franc Salvador in Karl Štefan. Par minut pred 11. uro došel je kot zastopnik cesarja nadvojvoda prestolonaslednik Karl Franc Jožef. Točno ob 11. uri pridrdral je vlak v kolod. Cesar Viljem, ki je nosil vojno uniformo pruskega feldmaršala, zapustil je hitro cesarski voz in hitel k prestolonasledniku kot zastopniku cesarja ter ga pozdravil na najprisernejši način s poljubom in roko. Prizor toplega pozdrava je vplivala globoko na vse navzoče in nkdno ni mogel prikriti vtisa o zgodovinskem trenutku. Pozdravi so trajali četr ure. Na desni strani prestolonaslednika stopil je potem nemški cesar skozi salon pred kolodvorsko poslopje. Vrikskajoči klic brez primere pozdravil je cesarskega gosta in mu je povedal, kako je njegov prihod na Dunaj srca razveselil. Tako iskreno in tako entuziastično ni bil še nikdar tuji vladar na Dunaju pozdravljen. Pod veselimi klici množice sedla sta potem cesar Viljem in nadvojvoda Karl Franc Jožef v pripravljeni cesarski avtomobil in se peljala, spremljena od navdušenih „hoch“ in „hurra“ klicev tisočere zbrane množice v Schönbrunn. Ob pol 12 uri dospela sta v Schönbrunn. Ob modrih stopnicah vstavlil je voz. Tu je šel cesar Franc Jožef v galauniformi pruskega generalfeldmaršala svojemu odličnemu gostu nasproti. Oba cesarja, ki se od začetka vojne še nista videla, bila sta globoko ginjena in sta se pristrčno poljubovala ter roke stiskala. Potem sta se podala, že v pogovoru, čez veliko galerijo in sobo Marije Terezije mimo gardnega špalirja v salon nemškega cesarja. Po kratkem pogovoru pustilo se je nemškega cesarja nekaj časa za počitek samega. Ob 12. uri vršil se je zajutrak, katerega sta še udeležila le cesarja in nadvojvoda Karl Franc Jožef.

K. B. Dunaj, 29. novembra. Nemški cesar odpotoval je po prisrčnem poslovljenju od cesarja Franc Jožefa v Schönbrunnskem gradu ob 7. uri 10 minut od kolodvora v Penzingu. Cesarja je spremljal prestolonaslednik nadvojvoda Karl Franc Jožef do kolodvora, kjer sta se cesar in prestolonaslednik prisrčno poslovila. Ko je vlak že bil v gibanju, je prestolonaslednik pozdravil cesarja, ki je stal ob oknu salonskega voza, s salutiranjem.

Cepljenje proti koleri.

Iz tozadevne spomenice, ki jo je izdalo ministerstvo za notranje zadeve, priobčimo naslednje točke:

Kali kolere (kolera bacili) pridejo skozi usta v naše telo. Umazane roke, onesnaženi predmeti (živila) posredujejo vstop bacilov v človeški organizem. Skrbna telesna snaga, predvsem v obvevanju z na koleri obolelimi ter osebna previdnost nam zagotavlja varnost pred okuženjem, če ni kakih posebno neugodnih zunanjih okoliščin. Ta osebna previdnost zahteva med drugim, da v okuženih krajih ne uživamo nekuhanih jedi in da opuščamo celo kuhana jedila, če niso zaravnavana pred okuženjem, n. pr. po muha'h.

Ako je osebno varovanje nemogoče, zlasti če je osebno negovanje snage otežkočeno ali celo neizvedljivo, ako manjka potrebnih splošnih zdravstvenih naprav (oskrbe z dobro vodo, brezhibnega odstranjevanja odpadkov itd.), in odpovejo varnostne in zatiralne odredbe proti koleri (pravočasna naznanitev, izolacija, desinfekcija itd.), takrat zamore priti v poštev cepljenje proti koleri. Pri takih izrednih razmerah, n. p. na bojnem polju, ali ako nastopa obolenje v številnih slučajih, ki niso nastali potom kontaktne infekcije (občevanje z na koleri obolelimi), bo torej misliti na cepljenje.

Ako so dani navedeni predpogoji, priporoča se varnostno cepljenje proti koleri zlasti osebam, ki imajo po poklicu stalno opraviti z na koleri obolelimi bolniki.

V nobenem slučaju pa ne more nadomestiti to cepljenje preizkušenih brezpogojno potrebnih varnostnih in zatiralnih naprav. Le-te se morajo vsikdar, tedaj tudi če se je vršilo cepljenje, strogo in natančno izvrševati.

Cepljenje se izvrši tako, da se dvakrat v presledku 5-6 dni strogo aseptično obrizga 1 cl³ cepiva pod kožo.

Kot posledice se opažajo po injekciji čestokrat neznatne bolečine, nadalje rdečica in oteklina na injekcijskem mestu, včasih glavobol in zvišanje telesne toplote na 38° C. Te posledice izginejo po enem ali dveh dneh. Prav redkokrat se opažajo tudi neznatni, kratkotrajni želodčni ali črevesni pojavi.

Pri nepovoljnem zdravstvenem stanju (predvsem pri vnetju ledvic, pri nosečnosti) naj se cepljenje opusti.

Varnostni učinek cepljenja ne nastopi takoj, marveč šele po nekaterih dneh in traja več mesecev.

To varnostno cepljenje proti koleri se marveč javlja osobito v tem, da manj cepljenih oboli in umrje kakor pa takih, ki niso bili cepljeni. Zdi se tudi, da je bolezen pri cepljenih mnogo lažja.

Ker se ravno lahka obolenja lažje prezrejo ter tako pospešujejo razširjanje, mora tudi vsaki cepljenec strogo izpolnjevati vse predpise v obrambo kolere. Paziti ima torej na zdravstveno stanje, takoj poklicati zdravnika ter naznaniti vsak sumljivi, če tudi sebi malenkostni slučaj obolenja. Nkdno naj se ne da v zaupanju na varnostni učinek cepljenja zapeljati, da bi zane-marjal prepotrebne obrambne predpise proti koleri.

Ako traja po cepitvi nastopivša boleča oteklina s trajno mrzlico čez dva dni ali ako se vsled cepljenja pojavijo kaka druga bolezenska znamenja, treba je to takoj naznaniti pristojni politični oblasti, ki potem uvede potrebne poizvedbe.

Kuropatkin.

Pariški „Matin“ poroča, da se je imenoval general Kuropatkin za vrhovnega poveljnika onih ruskih bojnih čet, ki bodejo nastopale proti Bolgariji. Prinašamo sliko Kuropatkina, ki je danes 67 let star. Kakor znano, bil je tudi poveljnik ruske mandžurske armade v boju proti

Japonski. Bil je takrat večkrat poražen in pred vojno sodnijo obsojen. Zdaj se mu hoče poveriti poveljstvo zoper Bolgare; pa posebnega strahu nima nikdo pred njim, — žel boče na Balkanu iste lavorike, kakor jih je žel v Mandžuriji...

Razno.

Pozor špeharji! Občinski svet ptujski je sklenil, da se vršijo špeharski sejmi v Ptuj zopet vsaki petek. Opozarjamo špeharje nato in upamo, da se bodejo živahno udeleževali teh sejmov.

Vozniki, ki bi vozili drva, naj se čimprej oglasijo pri okrajnem zastopu v Ptuj.

Zanimive številke. Na vse izgovore dražilcev življanskih sredstev bilo bi vedno le eno vprašati: zakaj je na Nemškem vkljub vojni vse toliko ceneje, ko je vendar Nemčija industrijska, Avstrija pa izrecno agrarna, kmetijska dežela? ... Zanimive so n.

Fellerjev dobro učinkujoči, oživljajoči rastlinski esenčni fluid z zn.

„Elsa-Fluid“

**odpravi
bolečine v hrbtu**

12 steklenic franko 6 kron. 24 steklenic franko 10 kron 60 vin. Lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elza-trg šte. 241 (Hrvatsko). Fellerjeve milo odvajajoče, želedec okrepajoče Rhabarbara-kroglice z zn. „Elsa-kroglice“, 6 škatlic franko 4 krone 40 vin., 12 steklenic franko 8 kron 40 vin.

Čez 100.000 zahvalnih pismen in zdravniških priporočil. — Dva staro-priznana neobhodno potrebna domača sredstva. Naj se ne vzame nobenih manjvrednih posnemanj. 454

Nemški cesar na Dunaju.

V ponedeljek obiskal je nemški cesar našega vladarja v Schönbrunnu pri Dunaju. Obisk, ki je prišel popolnoma nenadoma, ima gotovo velik pomen tudi z ozirom na vojne in politične dogodke, o katerih zadnjih se pa zdaj še ne more očitno govoriti. O obisku se je podalo uradno poročilo, kateremu naj posnemamo sledeče točke:

K. B. Dunaj, 29. novembra. Nemški cesar je danes dopoldne na Dunaj došel. Strogo intimen in čisto osebno je obisk, ki ga je napravil cesar Viljem danes cesarju Francu Jožefu v Schönbrunn. Vse sprejemne slavnosti se je moralo na željo cesarja Viljema opustiti in tako je nosil poset tudi na zunaj čisto osebno značaj. Kolodvor Penzing bil je bogato okrašen. Penzing in Hitzing ter sosedni deli mesta bili so slavnostno

plati stanejo danes 5 do 8 kron, preje pa so koštali 3 krone. Obrtniki in kmetje si ne bodo dolgo več najpotrebnejšega usnjatega, blaga kupiti zamogli. Kdo vtakne dobiček v žep? Na to odgovarja poročilo o poslovanju neke akcijske družbe za usnjato industrijo. Ista skozi 16 let ni plačala nobene dividende, letos pa jo plača 30 procentov!! Ako bi se ne porabilo sredstva, da se dobiček umetno zmanjša, zamoglo bi se plačati 60 procentov dividende. Podobno stoji stvar s fabrikami za čevlje. Tako ima neka fabrika po velikih odpisih (zatejanje dobička) kosmatega dobička 1,063 256 kron proti 500.000 kron lanskega leta. Navadnemu človeku se jeziijo lasi! Ako je sedanja vojna z Anglijo boj idealizma zoper brezsrčni kramarski duh, potem mora tej vojni po zmagovitem zunanem koncu slediti tudi poraz tega kramarskega duha v lastni deželi!

Napetost med cenami žita in moke. Praška „Bohema“ piše: Pregled cen posameznega blaga kaže, da vmešavanje države v prosti razvitek cen ne koristi konzumentu. Dokaz temu je dejstvo, da je znašala n. pr. cena češke pšenice pred vojno prosinca 1914 leta za 100 kil 23 K, cena iz nje zmeljene moke pa 38 K. Aprila meseca so znašale tozadevne cene 26 kron in 42 kron. Danes znaša cena iste pšenice 40 K in iste moke 78 K. Torej je znašala napetost v času prostega prometa pri kili 15 do 16 vinarjev, pri sedanjem državnem gospodarstvu pa znaša 38 vinarjev. — O istem predmetu piše „Gr. Sonntagsbote“: Ako se pečamo s cenami, ki se jih je plačalo v zadnjih 5 letih za pšenico in moko, potem vidimo, da znaša razlika cene med 1 kilo pšenice in 1 kilo „nuler“ moke pred vojno samo 16 do 18 vinarjev. Celo lanskega oktobra, torej sredi v vojni, je ta razlika šele na 21 vinarjev poskočila. Danes pa znaša že 46 vinarjev; kajti kmet dobi od vojnega prometnega zavoda za žito za kilo pšenice 34 vin., konzument v Gradcu pa mora plačati za kilo izlečene moke 80 vin. Kako pridemo do te velike razlike? Da gremo v računjanju natančno, hočemo smatrati, da se pridobi iz 1 kile pšenice (34 vinarjev) samo 3/4 kile moke (60 vinarjev). Treba je torej pojasniti razliko cene za 26 vinarjev. Mlinar dobi kot mlinsko plačilo 28 vinarjev za kilo, vojna žitna družba vzame 4 vinarje, trgovci z moko 8 vinarjev pri kili, pri čemur je računjen tudi dovoz in mali zaslužek (pri 3/4 kg samo 6 vin.). Troški teh treh činiteljev znašajo torej 128 vin.; pojasniti je treba torej še 13·2 vin. Od teh odpade nekaj vinarjev, ki se jih plača za voznino od mlinske postaje v kraj porabe. Ostalo pa dobijo menda komisijonarji vojnega žitnega zavoda. Torej požrejo močna vozina in prometni zavod za vojno žito s svojimi pisarnami in agenti 172 vin. pri 3/4 kili moke, pri eni kili torej 22·9 vin.!! Prišli smo torej iz dežja pod kap. Omejilo se je sicer zaslužek kmetov in trgovcev z moko ter izključilo skoraj popolnoma obdačeno trgovino z žitom in moko, ali zato pogoltne zavod za vojno žito mnogo več, kakor so ti činitelji kdaj porabili. Uspeh pa je, da morajo kupci moko grešno drago plačevati!

Nova naredba glede mleka. Ministerstvo je izdalo naredbo, ki občutno omejuje uporabo mleka. Zakaj? Mleka je manj. Vzrok za to? Močnih krmil manjka in tudi število krav molznic se je zmanjšalo. V naših krajih pa je še za navadno krmo precej huda. To je en vzrok pomanjkanja mleka. Drugi vzrok pa je v tem, da se v sedanjih hudih časih, katerih se še vedno ali nočemo ali ne moremo zavedati, porabi precejšnje množine mleka v take namene, ki ne pomenjajo več skromne zadostitve, vsakdanje potrebe po hrani, ampak že luksus. Imamo pa otroke, bolnike, delavca, kmeta in malega meščana, kateremu je mleko velik del vsakdanje hrane. Tem slojem je treba mleko ohraniti že zaradi zdravja. Nova ministrska naredba hoče to doseči s tem, da prepoveduje porabo mleka v namene, ki se danes smejo imenovati luksus. Odslej je po celi Avstriji prepovedano izdelovati penasto smetano, katere se zlasti dosti porabi po kavarnah pri kavi in čaju. S to prepovedjo pa bi se ne pridobilo ravno dosti mleka in zato je vlada kratkoma prepovedala prodajo vsake smetane. Prepovedano je tudi krmiti z

mlekom teleta in prešičke čez šest tednov stare. Prepovedano je porabljati mleko za tehnične in industrijske namene, n. pr. za izdelovanje barve, sladoleada, čokolade, kreme in bonbonov. Izdelovanje sira sicer ni popolnoma prepovedano, toda za izdelovanje je dovoljeno porabiti samo ono množino mleka, kakor se je porabilo v letu 1914. Deželne vlade pa imajo tudi pravico prepovedati, da se med gotovimi urami na dan po gostilnah in kavarnah ne sme mleka niti samera niti v zvezi z drugo pijačo dajati. Po kavarnah in gostilnah vlada lahko prepove tudi rabo kondenziranega mleka. Vlada tudi lahko proizvedence prisili, da dobavo mleka za konzum vzdrže in pomnože. Ča so že namreč dosedaj dajali mleko za konzum, tedaj se jim lahko ukaže to še nadalje. Seveda se pri tem ozira na število živine, krmo in domačo potrebo. — Vlada in po njeni odobritvi tudi okrajna glavarstva lahko izdajo potrebne odredbe, da se zagotovi mleko predvsem otrokom, doječim materam in bolnikom. Po večjih mestih dobimo tedaj morda karte za mleko. Najprvo se bo dalo mleko zgoraj imenovanim osebam na karte, šele ko bodo te osebe preskrbljene z mlekom, pride mleko na prodaj za druge. To pa še ni določeno. — Na koncu ima vladna naredba določbo, da so producent in trgovec z mlekom ter prevozna podjetja dolžna okrajni politični oblasti dati vsa potrebna pojasnila in dokazila. Oblastveni organi smejo pregledati njihove prostore. Za prestopke so določene primerne kazni.

Duhovniške spremembe. Župnija Zibiko je dobil g. Ivan Jelšnik, doslej kaplan v Šmartnem na Paki. — Umrli je župnik v p. Janez Sparhakl v Sv. Petru na Medvedovem selu.

Kardinal knezoškof dr. Bauer je te dni umrl na Dunaju. Do l. 1904 je bil škof v Brnu. Ko je 14. marca 1904 papež prisilil olomuškega knezoškofa dr. Kohna, da je odstopil in mu prepovedal bivanje v svoji nekdanji škofiji, je prišel dr. Bauer na njegovo mesto. Prišlo je do spora med obema zaradi premoženja; spor je takrat po vsej državi mnogo pozornosti vzbujal. Končno je dr. Kohn objavil pismo, v katerem je napadal dr. Bauerja, čes da mu je ta preprečil biti prisoten pri intervaniranju ter zastopati svoje pravice. Dr. Kohn je tudi dejal, da je dr. Bauer „centralno kaso“ koroških združenj, ki sta jo bila kaplan Kayser in monsignore Weiß ogoljufala za več milijonov, saniral z darilom 960 000 kron. Ta denar pa ni prišel iz knezoškofijske kase, marveč ga je povrnila vlada za toliko preveč plačanega davka verskega fonda. Dr. Kohn je hotel od tega denarja nekaj za se nazaj. Bila je z eno besedo umrzana stvar! Dr. Kohn še živi v Erzevu na sodnjem Štajerskem.

Škof Stariha umrl. V Ljubljani je umrl g. Janez Stariha, škof Antipatritski in imejitelj srebrne hrabrostne medalje, pridobljene v bitki pri Kustoci. Rojen je bil l. 1847 v Semiču na Kranjskem. Leta 1866 se je udeležil vojne proti Italiji. Po vojni je šel v Ameriko v semenišče v Milwaukee, služboval na raznih krajih, gradil šole in cerkve in bil l. 1902 imenovan za škofa v novo ustanovljeni škofiji Lead. Najbolj je deloval med Indijanci. Leta 1909 se je preselil v domovino in je zdaj v Ljubljani umrl.

Povratak galiških beguncev iz Galicije. S 1. decembrom je dovoljen povratak beguncev v mesto Lvov, ne pa v okolico, nadalje v okraje Jaszlo, Przemyslany, Bohorodczany, razen v občino Solotvina, nadalje v okraje Cieszanow, Jaworow, Radki, Szambor, Bobrka, Drohobycz, Stryj, Skole in Kalusz. Begunci se smejo voziti samo v za to določenih vlakih.

Prepoved za „Sokole“. Listi poročajo, da je trgovinsko ministerstvo prepovedalo c. k. poštanim uradnikom in poštanim uslužbencem, biti člani sokolskih društev. Oni poštani uslužbenci, ki so že člani sokolskih društev, morajo takoj izstopiti. Podobno prepoved bodo izdala baje tudi ostala ministerstva za uradnike svojih resortov. Tako ne bode smel biti noben c. k. uradnik član sokolskih društev. Po našem mnenju je ta odredba vtemeljena in umljiva. Kajti sokolska društva so bila v veliki meri propagandistična podjetja za vseslovansko misel, ki je ves svet v tako hudo nesrečo spravila. Mi smo že pred leti, v času miru, opetovano od-

ločno svarili pred sokolskimi društvi; takrat se nas ni poslušalo. Danes pa je oblast — spre-gledala! — Poroča se, da je zveza slovanskih sokolskih društev sploh prepovedana.

Ustrelil se je v celjskem mestnem parku 15 let stari vajenec Jožef Osner iz Gradca. Zadel se je s 6 mm flobert pištolo naravnost v srce. Ni dognano, kaj je mladeniča v smrt gnalo.

Proti srbski misli, ki je bila svoj čas od vseslovanskih aposteljev tudi po naši monarhiji širjena, pričelo se je zdaj vendar odločno nastopati. Na ozemlju monarhije ne izhaja zdaj nobeden list več, ki bi bil tiskan s cirilico, razven nekaterih rusinskih časopisov v Galiciji. — V Zagrebu se nahaja v likvidaciji razpuščena srbska „Zadružna zveza“ in pa „Sbško kolo“, družba za izdajanje srbskih knjig in časopisov. Posppravilo se je torej z „srbskimi brati“.

Izpred sodišča.

Težka kazen za pokvarjeni gulaš.

Budimpešta, 29. novembra. Pred tukajšnjim sodiščem se je imel zagovarjati gostilničar Aleksander Börcsök s svojo gospodinjjo in hčerko. Obdolženi so bili sledečega: Börcsök dobival je od vojaških bolnišnic pomije (kaspel) s katerimi je baje svoje svinje krmil. V resnici pa je iz teh pomij jemal odpadke mesa in jih je potem kot „gulaš“ v svoji krčmi prodajal. Svinjarski Börcsök bil je za to gorostasno lumparijo obsojen na 6 let ječe, njegova sokriva gospodinja na 5 let, njegova hčerka pa na 2 leti težke ječe.

Grdo obrekovanje.

Ptuj, decembra 1915. Pred tukajšnjo okrajno sodnijo se je vršila zanimiva razprava, ki kaže podlost gotovih bab. V preteklem poletju naznanila je namreč pri g. učitelju Brunker v Vereji v službi stojiča dekla Marija Kokol svojemu od začetka vojne v Poli služočemu bratu pismeno, da hodi njegova žena Katarina Kokol cele noči v Ptujju z vojaiki okrog, da pelje razuzdano življenje in zapravlja tako njegovo veliko in lepo posestvo. Nesrečni vojak se je v svojem obupu odločil, da se ne vrne nikdar več k njegovi ženi, s katero ima 6 otrok. Pisal je ženi, da je izvedel, kako se ona obnaša in da ga ne bode nikdar več videla. Prestrašena žena, ki se je čutila popolnoma nedolžno, zahtevala je pojasnilo. Mož ji je konečno poslal pismo svoje sestre. Na podlagi tega obrekovalnega pisma je seveda žena tožbo vložila. Pred sodnijo se je zaslialo več kot 20 prič, od katerih ni prav nobena ničesar slabega o ženi povedati zamogla. Vse je bilo torej golo izmišljeno obrekovanje, s katerim je hotela obtoženka ženo iz posesti spraviti. Za to grdo žaljenje je bila Marija Kokol obsojena na 6 tednov strogega zapora in povračilo sodnijskih stroškov. Katarina Kokol je pridna gospodinja, ki jo vsled njene delavnosti splošno spoštujejo.

Zadnji telegrami.

(C. k. kor. in brz. urad.)

Italijani odbiti. — Plevlje naše. — 4000 Srbov vjetih.

Italijani so ponovili svoje napade na to l m i n s k o mostičje in na našo gorsko postojanko severno od njega. Pred Mrzlim vrhom so se izjalovili trije, pred goro severno Tolja dva napada sovražnika. V tolminskem okolišu uničila je italijanska artiljerija vasi za fronto.

Mostičje je stalo zopet pod hudim ognjem in je bilo od jako velikih sil opetovano zaman napadeno. Pri Oslaviji poskusila je sovražna infanterija pod varstvom megle pre-dreti. Oddelki našega inf. polka 57 odbili so tukaj tri naskoke.

Balkan. Danes zjutraj smo z avzeli Plevje. Zavzete mesta bil je uspeh trdovratnih bojev. Čez sedlo Metalka prodirajoča kolona je včeraj sovražnika pri Boljanicu vrgla, čez Priboj prodirajoča skupina pa je visočino severno od Plevlja naskočila; neka tretja skupina je Črnogorce pri Jabuki pregnala. Mohamedansko prebivalstvo je naše čete z veseljem sprejelo. Umikanje Črnogorcev se je spremenil deloma v beg.

Južno-zapadno od Mitrovice vjel je neki avstr.-ogrski pol-bataljon 4000 Srbov, 2 kanona in 100 konj. Bolgari nadaljujejo zasledovanje proti Djakovi.

Angleško-francoska armada na Balkanu povsem obkoljena. — Noben srbski vojak ni več na srbski zemlji.

(Bolgarsko uradno poročilo).

K.-B. Sofija, 29. novembra. (Uradno poročilo o operacijah od 28. novembra.) V smeri proti Prizrendu naslednje naše čete neprenehoma Srbe, ki se umikajo v velikem neredu proti Črnogori. Ceste so posejane z vojaškim orožjem in vojnim materijalom. Ostanke srbske armade so le še okrog tavajoče skupine. Te dni smo zopet 2200 Srbov vjeli in 16 kanonov ter 22 municijskih vozov zaplenili. — Dne 26. novembra zasedle so naše čete mesto Krčevo in danes mesto Kruževo. Naše čete so prekoračile reko Crno in se polastile mostov in potov, ki vodijo v Monastir (Bitolj).

Operacije Angležev in Francozov so se le na dolino Crne omejile. Nasprotniki bili so nekaj kilometrov za te postojanke nazaj vrženi. Vsi njih poskusi, vsiliti severno-vzhodno te reke, ostali so brezuspešni. Danes se ne nahaja noben Srb ali Francoz na levem bregu Crne. Tekom Crne do njenega izliva v Vardar so Sibi in Francozi na svojem umikanju in v svoje varstvo uničili vse mostove. Danes je vsa angleško francoska armada, razven proti Strumici južno Blavica Planine nastopivših oddelkov, v kotu med Crno in Vardarjem obkoljena.

Književnost in umetnost.

Za bolnike v vojaških bolnišnicah. Med različnim delovanjem „Rdečega križa“ je tudi stremenje hvalovredno, preskrbeti našim ranjenim in bolanim vojakom raztresenje in zabavo. Po dunajskem časopisu znani direktor g. Otto Hofbauer iz Dunaja je te dni v ptujskih (kakor že preje v raznih drugih) vojaških bolnišnicah predaval razne svoje izborne humoristične spise. Predavatelju g. direktorju Hofbaueru kakor tudi „Rdečemu križu“ samemu gre v tem oziru lepa hvala.

Slabi prijatelj in slaba ura imata marsikatero skupno lastnost. Nezanesljiva sta in nas zapustita, kadar bi ju najbolj potrebovali. Tako veliko ljudi je že dovolj pametnih, da se varujejo pred napačnimi prijatelji; ali slabe ure so žal jako razširjene in povzročijo mnogo jeze, škode in zamude. Dobre, zanesljive in natančno izdane ure oddaja dobro znana svetovna firma H. Suttner v Ljubljani št. 701, ki ima lastno fabriko ur v Švici in ki dobava vesled tega brez dobitka preko, da po najnižjih fabričnih cenah. Vsak naših čitatev dobi na zahtevo od H. Suttnerja bogato ilustrirani, jako zanimivi krasni katalog, v katerem se nahaja tudi navodilo, kako se zamore dobiti zastonj zlato uro.

„Vojne močnatke jedi in peciva“ je naslov pam predložene „lepo izdelane kuhinjske knjizice z nad 120 predpisi za izdelovanje dobrih in rednih močnatih jedi in peciva, ki se jih zamore izdelati s sedaj na razpolago stojičimi vrstami moke in drugimi dodatki hitro in sigurno. Med mnogimi kuhinjskimi knjigami, ki jih je prinesel vojni čas, je ta pač ena najboljših in najcenejših. Proti vpošiljalni 20 vin. v markah je dr. A. Oetker, Baden pri Dunaju vsakomur prosto po pošti dopisje.

Pri viadujočem gorkem letnem času je priporočljivo, ako se ima v vsaki hiši desinfekcijsko sredstvo. Opozorjamo na današnji inzerat Lysoform-tvornic.

Le enkrat v življenju!

50.000 spalnih odej
à K 3-50

določenih za eksport na Balkan, ali tu obdržanih zaradi obstale vojne nevarnosti iz pristne brnske Himalaja voljne, ca 200 cm d. age in 130 cm široke, v krasnih pisanih in izrednih, s krasnimi barvanimi bordurami, se le čisto kratak čas prodajajo za polovico izdelovalne cene samo K 3-50 za en kos. Te zimske odeje so dvojni denar vredne in le dokler traja zaloga

se jih dobi pri nas po sledečih senzacijskih cenah:
1 kos Himalaja spalne odeje stane le . . . . . K 3-50
3 kose Himalaja spalnih odej „ „ . . . . . „ 10-25
6 kosov „ „ „ „ „ „ . . . . . „ 20

Edina razprodaja po povzetju:

M. SWOBODA, Dunaj, III/2, Hießgasse št 13-114

Vsaka vojak

želi izvedeti novice iz svoje domovine. Najbolje posreduje te novice

naš „Štajerc“

ki je, je bil in ostane vedno

zvesto avstrijskega mišljenja!

Stariši! Neveste! Bratje in sorodniki vojakov!

Naročite za naše drage vojake „Štajerca“

ki se jim naravnost od upravištva na boljše pošlje. Treba je le naročnino poslati in natančni naslov sporočiti

Napravite vojakom veselje

in naročite jim „Štajerca“.

Priporočljiva domača sredstva.

Kitajski železni Malaga, kapljice za okrepanje krvi proti slabosti in bledičnosti (Bleichsucht) itd.; steklenica 2 K. — Tekočina za prsa in pljuče, stekl. 1-20 K proti kašlju, težki sapi itd. — Čaj in pitule za čiščenje krvi à 80 vin. — Čaj proti gihtu à 80 vin. — Baizam za giht, ude in živce stekl. 1 K; izvrstno mazilo, ki odstrani bolečine. — Bleiburški živinski prašek à 1-20 K. Prašek proti odvajanju krvi v živalski vodi à K 1-60 — Izvirni strup za podgane, miši, ščurke à K 1—. Razpošiljatev L. Herbst, apotika Bleiburg na Korškem. 49

Kupim
seno, slamo in drva

Ponudbe prošim v moji trgovini 505

Leop. Slawitsch, Pettau.

Krava za pleme

(Pinzgauer) z drugim teletom breja, in ena

mlada telica

črna bela barva, lepa živina pri vinogradu v Majbergu proda Leopold Slawitsch, trgovec, Ptuj. 515

oooooooooooo

Majer ali ofer

z večimi delavskimi močmi se pod dobrimi pogoji takoj sprejme. — Vprašanja na Otto Schwarznig v Majšpergu pri Ptuj. 513

oooooooooooo

Viničar

s 4 delavskimi močmi se išče. Vprašanja na Simon Hutter Ptuj. 509

Kuharica,

pridna, zvesta in delavna se pod dobrimi pogoji takoj sprejme pri g. L. Slawitsch, 506 trgovec v Ptuj.

Zagotovljen uspeh, drugače denar nazaj. Zdravniško spritevalo o izbornem učinku!

Polna krasna prsa

dobite pri rabi 519

med. dr. A. Rix kreme za prsa.

V temi

n.č., v temnih prostorih, zamore se vedno videti, kako pozno da je, brez da se prižge luč, ako se poseduje Radium-uro! Kupi pa naj se le Suttnerjevo Radium-uro, ki imajo trajno svetilno moč, ne pa one manjvredne konkurenčne svetilne ure, katerih nič-vredna fosforjeva svetilna masa v kratkem času obledi.

Štev. 600. Fina prava niklasta anker-remontour-ura, teče v karmenjih, s l.-radium svetlobo se cifernico in kazalci, jako natančno regulirana . . . . . K 8,40
1280. Radium-budilnica, ki svetli . . . . . „ 9,80
1279. Moderna radium budilnica za stani . . . . . „ 18.—
712. „IKO“ niklasta anker-ura, 15 rubisov . . . . . „ 14.—
785. Srebrna cil, remontour, 15 rub. . . . . „ 18.—
422. Niklasta verižica, K 1,75, dolga verižica . . . . . „ 1.—
1450. Verižica iz bele kovine, trajno lepa . . . . . „ 2,80
818. Srebrna damste ura, zlati rub . . . . . „ 12.—
817. Srebrna damsta ura, dvojni mantel . . . . . „ 18.—
1548. Srebrna ura na zapestnik, tula . . . . . „ 25.—
1149. Srebrna broša . . . . . „ 1,50
1678. Srebrni uhani . . . . . „ —,90
1676. Srebrni uhani . . . . . „ 1,30
1627. Uhani, zlato na srebru . . . . . „ 8,40
1113. Uhani, zlato na srebru . . . . . „ 6,50
979. Srebrni privesek, masiven . . . . . „ 2.—
410. Niklasta anker-Roskopf-ura . . . . . „ 4,10
1203. Dobra ura-budilnica . . . . . „ 8,60

Krasni katalog zastonj in franko!

Razpošiljatev proti povzetju ali naprejplačilu svote. Kar ne dopade, se izmenja!

Vsaka ura je natančno reparirana, strokovnjaško oljena in zapira proti prahu.

Lastna fabrika ur v Švici.

H. SUTTNER samo v Ljubljani št. 701.

Krščanska svetovna razpošiljalna hiša. — Nima filijalke. Lastna precizijska znamka „IKO“ svetovno znana. 453

Viničar

priden in zanesljiv, s 3 do 4 delavskimi močmi, se pod jako dobrimi delavskimi močmi takoj ali čimprej sprejme. 517

Rihard Ogriseg, Maribor, Langergasse.

brez kapitala

Kdo se hoče samostojnega napraviti?

600 K letnega dohodka zamorejo osebe v mestu in na deželi s prevzetjem razpošiljalne filijale zasluž. Trajna dobra eksistenca. Potrebujemo samo zanesljive osebe, ostalo preskrbimo mi. Reklame na naše troške; znanje, kapital in trgovina nepotrebno. Vseled tega riziko izključeno. Primeri in kot past. zaslužek. Dal osebe, ki hočejo hitro in uspešno naprej priti, dobijo nadaljna pojasnila brez troškov pod šifro „Neue Sache“ po Haasenstein & Vogler A. G., Dunaj, Schulerstrasse št. 11. 516

Šibove metlje

se nakupijo v večjih množinah. — Ponudbe pod navedbo cene in vpošiljalni ene vzorne metlje na „Material-Magazins-Verwaltung der k. k. priv. Südbahn-Gesellschaft“ v Mariboru, Kärntnerbahnhof. 514

Zahtevajte

v vseh trgovinah in trafikah

Štajerčeve užigalice

(„Štajerc“-Schweden.)

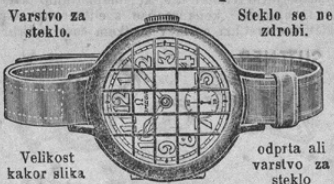
Oblastveno preiskana in gar. neškodljiva za vsako starost, hitri sigurni uspeh. Se rabi zunanje. Poizkusna doza K 3—, vel. doza, zadostuje za uspeh, K 8—.

Kosmetisches Dr. A. Rix Laboratorium Dunaj IX., Lackiererg. 6/K. Razpošiljatev strogo diskretna.

Zaloga v Mariboru: lekarna pri „angelju varuhu“, lekarna „Marija pomagaj“ in parfumerija Wolfram; v Ljubljani lekarna pri „zlatem jelenu“, v drožeriji A. Kauč, in „Adria-Drogerie.“

Armada ura z napestnikom.

Nikel ali jeklo, velikost kakor slika . . . . . K 10.—
 Z radium-svetilnikom, velikost kakor slika . . . . . K 15.—
 Znamka „Cyma“ s preciz. anker-kolesjem . . . . . K 30.—
 Original „Omega“ s preciz. anker-kolesjem . . . . . K 15.—
 S pravo radium-svetilno ciferno 10 K več.
 Z varstvom za steklo glasom slike vsak komad 1 K 50 v več.
 Srebrna ura za napestnik . . . . . K 14.—
 14 karatna zlata ura . . . . . K 28.—
 Zgorajšna ura z napestnikom, velik format . . . . . K 6.—
 Ista, elegantna plošča . . . . . K 8.—
 Z radium-svetilnikom, I. kakovost . . . . . K 10.—
 Zepne budilnice z ali brez jermena . . . . . K 18.—
 Iste z radium-svetilnikom, I. kakovost . . . . . K 26.—
 Vojne ure z 2 ali 3 cesarskim reliefom . . . . . K 5.—
 Vojna budilnica kanone K 6.—, bobnar . . . . . K 7.—
 Cena niklasta ura . . . . . K 4.—
 Cena ura budilnica . . . . . K 4.—
 3 leta garancije. Razpošiljanje po vpošiljanju svote s 50 v za poštino tudi na boljše po

I. eksportni hiši za armadne in vojne ure
Max Böhnell, Dunaj, Margaretenstraße 27/51.
 Originalni fabrični cenik zastoj. 473

Kava

50% cenejša!

Amerikanska štedilna kava, velearomatična, iz datna in štedilna. 5 kg poskusna vreča K 12— franko po povzetju. 1/2 klgr. veleprima najfinejši čaj K 2-40, 50 komadov različnih lepih razglednic samo K 1— oddaja A. Sapira, eksport kave in čaja Tiszabogdan 490. 756

5 vinarjev

stane dopisnica, s katero zamorete zahtevati moj glavni cenik z 4000 podobami, ki vsebuje bogato izbiro potrebnih rabnih in darilnih predmetov ter se pošilja vsakomur zastoj in franko. 39

Prva fabrika ur HANNS KONRAD

c. in kr. dvorni liferant, BRÜX st. 730 (Česko).

Prave nikel-žepne-ure K 4-20, 5—, v srebru K 8-40, 9-50, niklasta budilnica K 2-80, ura-kuka vica K 7-85, ura na pendelj K 9—
 Razpošiljanje po povzetju, izmenjava dovoljena ali denar nazaj.

Proti nalezljivosti

moramo se tembolj vsrjavati, ker se sedaj nalezljivi bolniki, kakor skerlatica, špički, osepnice, kolera, legar v večji meri pojavljajo. Zato se naj rabi povsodi, kjer se take bolezni pokažejo, dobro razkuževalno sredstvo, ki naj bi bilo v vsaki hiši na razpolago. Po preizkusih je v sedanjosti najboljšo razkuževalno sredstvo v zavodu prof. Löffler, Liebreich, Proskauer, Divestea, Vas, Pfeiffer, Vrtun, Pertik itd.

LYSOFORM

ki je brez duba, brez strupa in po ceni ter se dobi v vsaki lekarni in drožeriji v izvornih steklenicah (zeleno steklo) za 90 vinarjev. Uspeh Lysoforma je zanesljiv in gotov in se zato od vsakega zdravnika rabi za razkuževanje v bolniški postelji, za umivanje ran, otekin, za antiseptične obveze in za irigacijo.

Lysoform-milo je fino, nalabno milo za toaletto, ki vsebuje 1 odstotek Lysoforma ter antiseptično učinkuje. To milo se lahko rabi tudi pri najobčutljivejši koži kakor tudi za otroke in dojenčke. Ono naredi kožo mehko in prožno ter nareja jako aromatičen duh. Zadoštuje le en poskus in Vi bodele vedno rabili le to izvršno milo, ki je le navidezno drago, v porabi pa je jako ekonomično, ker en kos za dolgo časa zadoštuje. Komad stane 1 K 20 vinarjev.

„Pfefferminz-Lysoform“ je dobro učinkujoča, antiseptična ustna voda, ki slab duh iz ust takoj in gotovo prežene, zobe čbeli in ohrani. Rabi se lahko tudi pri nahodu v grlu, pri kašlju, pri kataru, za grgljanje po zdravniških predpisih. Na čašo vode zadoštuje samo par kapljic. Izvirna steklenica stane samo 1 krono in 10 vinarjev ter se dobi v vsaki lekarni in drožeriji. Zanimivo knjigo z naslovom: „Zdravje in razkuževanje“ (Gesundheit und Desinfektion) pošlje na zahtevo zastoj in poštino prosto: Chemiker HUBMANN, Referent der Lysoformwerke, Wien XX, Petraschgasse 4. 836

500kron

Vam plačani, ako moje **Ria-balzam** Vaša kurja otesa, b-ada- iztrebilo korenin — rje, trilo kozo ne odpravi brez bolečin v 3 dneh. Cena 1 posodice z francijskim pismom vred K 1—, 3 posodice K 2-50. Stotero zahvalnih in pri- man- jevalnih pism. 492
 Kemeň, Kasehan (Kassa) I. poštni predel 12/29. Ogrsko.

Ilustrovani cenik št. 754 zastoj in franko

Mašine za pripravo krme

Reporeznice, slamoreznice $\diamond \diamond \diamond \diamond \diamond \diamond$
 Stroje za paranje, krompirja, mečkalnike $\diamond \diamond$
 Drobilnike, parilnike živinske krme $\diamond \diamond \diamond \diamond$
 Rebljače za robanje koruze $\diamond \diamond \diamond \diamond$
 Stiskalnice za seno in slamo $\diamond \diamond \diamond \diamond$

izdelujejo in dobavljajo

PH. MAYFARTH & Co., Dunaj, II., Taborstraße Nr. 71

Fabrika kmetijskih in obrtnih strojev. 466

Štev. 28003
 II. 2765

RAZGLAS.

Štajerski deželni odbor je sklenil, da v namene temeljite izobrazbe viničarjev v ameriskanski trsni kulturi in v obratu sadno-drevesne šole ter v napravi sadnih vrtov in ravnanju z njimi tudi leta 1916, priredi po en stalni viničarski tečaj in sicer na

1. deželni viničarski šoli v Silberbergu pri Leibnitzu;
2. deželni sadje- in vinorejski šoli v Mariboru.

Ti tečaji pričnajo s 15. februarjem in končajo s 1. decembrom.

V Silberbergu se bode 26, v Mariboru 14 posestniških in viničarskih sinov sprejelo.

Ti dobivajo na imenovanem zavodu prosto stanovanje, polno hrano in poleg tega mesečne plače 8 kron.

Izobrazba v teh tečajih je v prvi vrsti praktična in le v toliko tudi teoretična, v kolikor je to za preddelavce in samostojne viničarje neobhodno potrebno.

Po končanem tečaju dobi vsak udeleženeec spričevalo o svoji porabljenosti.

V svrhu sprejema v enega teh tečajev morajo prosilci svoje koleka proste prošnje najkasneje 10. januarja 1916 deželnemu odboru odposlati.

V tej prošnji je izrecno opomniti, v katero preje imenovanih viničarskih šol želi prosilec vstopiti. Prošnjam je dodati:

1. dokazilo o končanem 15. letu življenja;
2. npravnostno spričevalo, katerega mora župnijski urad potrditi;
3. zdravniško spričevalo, da prosilec ne trpi na nobeni nalezljivi bolezni;
4. odpustnico iz ljudske šole.

Pri vstopu se morajo prosilci zavezati, da bodejo od 15. februarja do 1. decembra 1916 nepretrgano v tečaju ostali in se vsem izobrazbe se tikajočim naročilom deželnih strokovnih organov pokorili.

Gradee, septembra 1915.

Od štaj. deželnega odbora.
Edmund grof Attems l. r.